

1. Загальні положення

Освітня програма комунального закладу «Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат «Оберіг» Запорізької обласної ради (далі Заклад) розроблена на виконання:

Закону України «Про освіту»,

Концепції Нової Української школи,

постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти»,

постанови Кабінету Міністрів України від 21.08.2013 № 607 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами»,

наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 814 (зі змінами) «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з особливими освітніми потребами» (1-2 класи),

наказу Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917 «Про внесення змін у додатки до наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 814» (1-3 класи для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня),

наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 816 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 1 класів з інтелектуальними порушеннями» (1 класи),

наказу Міністерства освіти і науки України від 02.07.2019 № 917 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 2 класу з порушеннями інтелектуального розвитку» (2 класи),

наказу Міністерства освіти і науки України від 01.04.2020 № 467 «Про затвердження типової освітньої програми початкової освіти спеціальних закладів загальної середньої освіти для учнів 3 класу з порушеннями інтелектуального розвитку» (3 класи),

наказу Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 693 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти I ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» (4 класи),

постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти»,

наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 «Про затвердження типової освітньої програми спеціальних закладів загальної середньої освіти II ступеня для дітей з особливими освітніми потребами» (5-10 класи),

наказу Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 815 «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627»,

наказу Міністерства охорони здоров'я України від 20.02.2013 № 144, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 14.03.2013 за №410/22942

«Про затвердження Державних санітарних норм та правил «Гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і режиму спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів) для дітей, які потребують корекції фізичного та (або) розумового розвитку, та навчально-реабілітаційних центрів»,

наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 № 229/6517 (зі змінами) «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах»;

критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів з порушеннями інтелектуального розвитку / навч.-метод. посібник / авт.: О.В.Чеботарьова, Г.О. Блеч, І.В. Гладченко, С.В. Трикоз, І.В. Бобренко та ін.: За ред.: О.В. Чеботарьової, І.В. Гладченко. – К., ІСП НАПН України, 2016. – 87 с. – Електронний доступ: <http://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/707790>;

наказу Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;

наказу Міністерства освіти і науки України від 07.12.2018 № 1362 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо заповнення Класного журналу учнів1 класу Нової української школи»;

наказу Міністерства освіти і науки України від 08.04.2015 № 412 «Про затвердження Інструкції щодо заповнення Класного журналу для 1-4-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;

наказу Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496 «Про затвердження Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів»;

наказу Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 676 «Про затвердження Інструкції з діловодства у закладах загальної середньої освіти.

Освітня програма Закладу окреслює рекомендовані підходи до планування й організації Закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення здобувачами освіти обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти, Державного стандарту початкової загальної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

загальний обсяг навчального навантаження, який поданий в рамках робочого навчального плану (Додаток 1);

очікувані результати навчання здобувачів освіти;

зміст навчальних предметів;

перелік навчальних програм (Додаток 2);

перелік корекційно-розвиткових програм, які мають гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (Додаток 3);
перелік підручників для здобувачів освіти (Додаток 4).

Під час освітнього, корекційно-розвиткового процесу вчителі та вихователі несуть персональну відповідальність за життя та здоров'я дітей, створюють сприятливі умови для організації відпочинку та змістовного дозвілля учнів на перервах, в позаурочний та позакласний час.

2. Здобувачі освіти

До Закладу зараховуються діти з інтелектуальними порушеннями, діти з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутистичного спектра та діти із затримкою психічного розвитку з 6 (7) років.

Зарахування дітей до класів для дітей з інтелектуальними порушеннями відбувається за такими медичними показниками:

легка розумова відсталість;

помірна розумова відсталість;

органічна деменція різного походження, яка відповідає легкій та помірній розумовій відсталості.

Завершують навчання у закладі здобувачі освіти у класах з затримкою психічного розвитку (4-Б, 8-Б, 9-Б) за такими клінічними характеристиками:

затримка розвитку за типом конституціонального (гармонійного) психічного і психофізичного інфантилізму;

затримка розвитку соматогенного походження з явищами стійкої соматичної астенії, соматогенної інфантилізації;

затримка розвитку психогенного походження у разі патологічного розвитку особистості невротичного характеру з явищами психічної загальмованості, психогенної інфантилізації.

Діти з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутистичного спектра, зараховуються до окремих класів.

3. Ключові компетентності

Провідним підходом у концепції Нової української школи є компетентнісний підхід, спрямований на оновлення змісту освіти, заснованого на формування необхідних життєвих компетентностей.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

Ключові компетентності – це ті якості, яких кожен потребує для особистої реалізації, розвитку, активної громадянської позиції, соціальної інклюзії та працевлаштування і які здатні забезпечити життєвий успіх молоді.

До ключових компетентностей належать:

1) *володіння державною мовою*, що передбачає уміння та навички (самостійно або за допомогою) усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) *здатність спілкуватися рідною мовою*, що передбачає використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, (для дітей із затримкою психічного розвитку) можливість розуміти прості висловлювання іноземною (англійською) мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) *математична компетентність*, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмій в особистому і суспільному житті людини;

4) *компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій*, що передбачають формування пізнавального досвіду, допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) *інноваційність*, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу та забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти;

6) *екологічна компетентність*, що передбачає сформованість уявлень, усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) *інформаційно-комунікаційна компетентність*, що передбачає опанування основ цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) *навчання впродовж життя*, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) *громадянські та соціальні компетентності*, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового

способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність у житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) *культурна компетентність*, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) *підприємливість та фінансова грамотність*, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Усі компетентності однаково важливі й взаємопов'язані. Кожну з них діти набуватимуть послідовно, поступово під час вивчення різних предметів на всіх етапах освіти. Спільними для всіх компетентностей є такі вміння:

читати і розуміти прочитане;

висловлювати думку усно і письмово;

ініціативність;

творчість;

вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення;

керувати емоціями, регулювати власну поведінку;

спілкуватися, взаємодіяти та співпрацювати з дорослими та однолітками,

здатність до співпраці в команді.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Формуванню ключових компетентностей будуть сприятиме встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльнісних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес здобувачів освіти до навчання, діти набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх у нові ситуації.

№ з/п	Ключові компетентності	Очікувані результати
1.	Спілкування державною мовою	Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах

		<p>(у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем.</p>
2.	Спілкування іноземними мовами (для учнів, які навчаються за програмою для дітей із затримкою психічного розвитку; учні з інтелектуальними порушеннями іноземну мову не вивчають)	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3.	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації.</p>

4.	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій, а також ролі наукових ідей у сучасних інформаційних технологіях.</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу.</p>
5.	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів.</p>
6.	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії.</p>
7.	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі).</p>
8.	Громадянська та соціальна компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати</p>

		<p>аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту.</p>
9.	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва.</p>
10.	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція щодо зловживання алкоголем, нікотином тощо.</p> <p>Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя.</p>

Результати навчання будуть робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності будуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей, як «Екологічна безпека й сталий

розвиток», «Громадянська та соціальна відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Наскрізнi лiнii є засобом iнтеграцiї ключових i загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні освітнього середовища. Наскрізнi лiнii є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню у здобувачів освіти уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію освітнього процесу – зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного змісту освіти;

окремі предмети – виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. <u>Можливі уроки на відкритому повітрі.</u></p>
Громадянська та соціальна відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а його зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>

Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість та фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

4. Корекційно-розвиткова складова

Важливе місце в освітньому процесі займає корекційно-розвиткова складова, яка забезпечує здобувачів освіти необхідними комплексними знаннями, вміннями та навичками.

4.1. Для дітей із затримкою психічного розвитку

Мета: формування пізнавальної діяльності, емоційно-вольової сфери, позитивних характеристик особистості, мовлення, психомоторного розвитку.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Цілеспрямоване формування пізнавальної діяльності: розвиток сенсорно-перцептивної діяльності та формування еталонних уявлень; формування мисленнєвої діяльності у взаємозв'язку з мовленнєвим розвитком; розвиток розумових здібностей шляхом опанування дій заміщення та наочного моделювання в різних видах діяльності (навчальна, предметно-практична); розвиток творчих здібностей.

2. Формування навчальної та предметно-практичної діяльності (мотиваційного, орієнтовно-операційного і регуляційного компонентів): цілеспрямоване формування навчальної діяльності: вміння програмувати, контролювати, регулювати й оцінювати результати виконання завдань; всебічний розвиток предметно-практичної діяльності.

3. Корекційний розвиток емоційно-вольової сфери: формування здатності до вольових зусиль, довільної регуляції поведінки; подолання вже сформованих негативних якостей особистості; попередження й усунення афективних, негативних відхилень у поведінці.

4. Розвиток мовлення. Розвиток усного мовлення шляхом корекції порушень звуковимови, одночасно з формуванням фонематичних процесів; розвиток лексики й граматичного ладу мовлення; розширення активного та пасивного словникового запасу, уявлень про довкілля у процесі мовленнєвої й пізнавальної діяльності; формування управління й узгодження слів у реченні, зв'язного мовлення; ініціацію контакту, взаємодію та підтримування спілкування зі значущими дорослими та однолітками. Формування писемного мовлення у процесі; розвитку фонематичного, складового аналізу й синтезу; становлення синтетичних прийомів поскладового читання; формування мотивації оволодіння графічним зображенням букв й розвиток смислового програмування письмового висловлювання; формування мовних операцій.

5. Розвиток психомоторики. Формування рухових вмінь та навичок; розвиток координації рухів, спритності, сили, витривалості; розвиток відчуття ритму; розвиток правильної постави, ходи, грації, рухів; розвиток загальної та дрібної моторики; розвиток моторних функцій і дихання. Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, ритміка, корекція розвитку.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, ритміка, корекція розвитку, лікувальна фізична культура.

4.2. Для дітей з інтелектуальними порушеннями

Мета: психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень дітей з інтелектуальними порушеннями.

Основними завданнями корекційно-розвиткової роботи є:

1. Формування особистісних якостей дитини, розвиток і корекція всіх психічних процесів, сприяння психологічної адаптації та соціальної реабілітації дітей.

2. Розвиток та подолання порушень усного та писемного мовлення.

3. Корекція та розвиток рухових порушень та недоліків фізичного розвитку, формування вмінь диференціювати рухи відповідно до ступеня мускульних навантажень, темпу рухів, підпорядкування рухів музиці.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: розвиток мовлення, соціально-побутове орієнтування, лікувальна фізична культура, ритміка.

4.3. Для дітей з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутистичного спектра

Мета: психосоціальний розвиток та корекція психофізичних порушень у дітей з розладами аутистичного спектра.

Напрями корекційно-розвиткової роботи та завдання, реалізація яких в умовах мікрогрупи сприяє досягненню мети:

1. Розвиток психомоторики (гармонізувати психофізіологічний статус; збагачувати руховий репертуар; тренувати психомоторні функції та властивості (координованість, статична і динамічна рівновага, спритність, витривалість).

2. Сенсорний розвиток, сенсорна інтеграція (розвивати моторну імітацію, збагачувати чуттєвий досвід, формувати полісенсорне сприймання, коригувати сенсорну гіперчутливість, розвивати відчуття ритму, (структурування середовища і діяльності), розвивати дрібну моторику та зорово-моторну координацію).

3. Соціально-комунікативний розвиток (розвивати здатність виконувати соціальні норми та правила поведінки, підпорядковуватися інструкціям, формувати комунікативні вміння, у тому числі невербальні, стимулювати розвиток мовлення (активний та пасивний словниковий запас), формувати соціально-побутові навички).

Корекційно-розвиткову роботу проводять спеціалісти Закладу: вчителі-дефектологи, вчителі-логопеди, вчителі фізичної культури, вчитель музичної культури, вчитель ритміки.

Основні напрями корекційно-розвиткової роботи: психомоторний та сенсорний розвиток, логопедичні заняття, ритміка, альтернативна комунікація.

5. Структура 2020/2021 навчального року та режим освітнього процесу

2020/2021 навчальний рік розпочинається 01.09.2020 святом – День знань.

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

I семестр – з 01 вересня по 24 грудня;

II семестр – з 11 січня по 08 червня.

Впродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні – з 24 жовтня по 01 листопада;

зимові – з 25 грудня по 10 січня;

весняні – з 20 березня по 28 березня.

Мова навчання: українська.

Режим освітнього процесу – п'ятиденний, заняття проводяться в одну зміну, тривалість уроків у 1 класах – 35 хвилин, у 2-4 класах – 40 хвилин, у 5-10 класах – 45 хвилин. Після 15 хвилин уроку в 1-4 класах, а в 5-10 класах після 20 хвилин уроку проводяться рухливі внутрішні перерви (зорові та фізкультхвилинки).

Тривалість перерв між уроками – 15 хвилин та великої перерви – 30 хвилин.

6. Форми організації освітнього процесу

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: урок формування компетентностей;

урок розвитку компетентностей;
 урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
 урок корекції основних компетентностей;
 комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, спектаклі, інтерактивні уроки, інтегровані уроки, проблемні уроки тощо.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

7. Робочий навчальний план на 2020/2021 навчальний рік

Робочий навчальний план дає цілісне уявлення про зміст і структуру освіти, встановлює погодинне співвідношення між предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження здобувачів освіти. Робочий навчальний план передбачає реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через навчальні предмети.

Робочий навчальний план містить інваріантну складову, сформовану на державному рівні, обов'язкову для всіх спеціальних закладів загальної середньої освіти та варіативну, в якій передбачено додаткові години на індивідуальні та групові заняття, консультації.

Повноцінність початкової та загальної середньої освіти здобувачів освіти Закладу забезпечується через реалізацію інваріантної та варіативної частин навчального плану. Години корекційно-розвиткових занять навчального плану входять до інваріантної складової частини робочого навчального плану та не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

Планування освітньої, корекційно-розвиткової роботи здійснюється вчителем відповідно до кількості годин, відведених на навчальний предмет. При складанні календарно-тематичного плану враховуються інтелектуальні особливості учнів класу, темп їх роботи та засвоєння навчального матеріалу.

Вибір програмного забезпечення здійснюється вчителем з переліку програм, комплектів програм, підручників та навчальних посібників, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в спеціальних закладах освіти у 2020/2021 навчальному році (Додатки 2, 3, 4).

7.1. Початкова освіта

Метою початкової освіти дітей з інтелектуальними порушеннями є особистісне становлення учнів, розвиток їхніх пізнавальних здібностей,

компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей та розвиток самостійності, творчості, пізнавальної активності, що забезпечують їхню готовність до життя в демократичному суспільстві, продовження навчання в основній ланці школи.

Початкова освіта має такі цикли, як 1-2 і 3-4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреби дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів початкової освіти Закладу складає 2975 годин/навчальний рік: для 1-х класів – 700 годин/навчальний рік, для 2-х класів – 735 годин/навчальний рік, для 3-х, 4-х класів – 770 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані Закладу: для дітей з інтелектуальними порушеннями (Додаток 1, таблиці 1, 3 – 1-а, 2-а, 3-а, 3-б, 3-г, 4-а класи), для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня (Додаток 1, таблиця 2 – 1-б, 1-в, 2-б, 2-в, 3-в класи), для дітей із затримкою психічного розвитку (Додаток 1, таблиця 5 – 4-б клас).

Індивідуальний навчальний план для дітей з інтелектуальними порушеннями за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання) – Додаток 1, таблиця 7 – 1-3 класи, таблиця 8 – 4 клас.

Індивідуальний навчальний план для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуального порушення помірною ступеня за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання) – Додаток 1, таблиця 9 – 1-4 класи.

Індивідуальний навчальний план для дітей із затримкою психічного розвитку за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання) – Додаток 1, таблиця 12 – 4 клас.

7.1.1. Державний стандарт початкової освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями та для дітей з інтелектуальними порушеннями, які мають розлади аутистичного спектра (1-3 класи)

Державний стандарт початкової освіти для учнів 1-3-х класів за Новою українською школою складається з дев'яти освітніх галузей: мовно-літературна, математична, природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична, технологічна, інформатична, мистецька, фізкультурна. Освітня галузь «Мовно-літературна» реалізується через навчальний предмет «Формування навичок читання та письма», освітня галузь «Математична» – через предмет «Формування елементарних математичних уявлень», освітні галузі «Природнича», «Соціальна і здоров'язбережувальна», «Громадянська та історична» – через інтегрований предмет «Я досліджую світ» та «Соціально-побутове орієнтування». Освітні галузі «Технологічна»,

«Інформатична» реалізуються через предмет «Предметно-практичне навчання». Освітня галузь «Мистецька» реалізується через навчальний предмет «Розвиток художньо-естетичних навичок». Освітня галузь «Фізкультурна» реалізується навчальним предметом «Адаптивна фізична культура».

7.1.2. Державний стандарт початкової освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (4 клас)

Державний стандарт для учнів 4-го класу, які навчаються за програмами для дітей з інтелектуальними порушеннями складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Здоров'я і фізична культура», «Технології», «Мистецтво». Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через навчальні предмети «Українська мова» та «Літературне читання». Освітні галузі «Математика», «Природознавство» реалізуються через однойменні навчальні предмети, відповідно, – «Математика», «Природознавство». Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується навчальним предметом «Я у світі». Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках курсу «Основи здоров'я» та інтегрується частково у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Освітня галузь «Технології» реалізується через предмети «Трудове навчання». Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

7.1.3. Державний стандарт початкової освіти для дітей із затримкою психічного розвитку (4 клас)

Державний стандарт для учнів 4-го класу, які навчаються за програмами для дітей з затримкою психічного розвитку складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Математика», «Природознавство», «Суспільствознавство», «Здоров'я і фізична культура», «Технології», «Мистецтво». Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через навчальні предмети «Українська мова», «Літературне читання», «Англійська мова». Освітні галузі «Математика», «Природознавство» реалізуються через однойменні навчальні предмети, відповідно, – «Математика», «Природознавство». Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується навчальним предметом «Я у світі». Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура». Формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється в рамках курсу «Основи здоров'я» та інтегрується частково у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчальних планів. Освітня галузь «Технології»

реалізується через предмети «Трудове навчання» та «Сходинки до інформатики». Освітня галузь «Мистецтво» реалізується навчальними предметами «Образотворче мистецтво» і «Музичне мистецтво».

7.2. Базова середня освіта

7.2.1. Державний стандарт базової середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (5-10 класи)

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти з інтелектуальними порушеннями, які навчаються у 5-10-х класах Закладу складає 6265 годин: для 5-х класів – 875 годин/навчальний рік, для 6-х класів – 980 годин/навчальний рік, для 7-х класів – 1050 годин/навчальний рік, для 8-х, 9-х, 10-х класів – 1120 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані (Додаток 1, таблиця 4 –5-а, 6-а, 6-б, 7-а, 8-а, 9-а, 10-а класи).

Індивідуальний навчальний план для дітей з інтелектуальними порушеннями за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання) – Додаток 1, таблиця 10 – 5-10 класи.

Індивідуальний навчальний план для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуального порушення помірного ступеня за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання) – Додаток 1, таблиця 11 – 5-10 класи.

Державний стандарт базової середньої освіти складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Математика», «Природознавство», «Мистецтво», «Технології», «Здоров'я і фізична культура».

Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через навчальні предмети «Українська мова», «Українська література». Здобувачі освіти з інтелектуальними порушеннями іноземну мову в освітній галузі «Мови і літератури» не вивчають.

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети: «Історія України» (7-10 класи), «Я у світі» (5 клас) та «Основи правознавства» (10 клас).

Освітня галузь «Математика» реалізується через предмет «Математика».

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети: «Природознавство» (5-9 класи), «Географія» (6-9 класи), «Фізика і хімія у побуті» (7-10 класи).

Освітня галузь «Мистецтво» вивчається через навчальні предмети «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво» (5-8).

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання» (5-10 класи) та «Інформатика» (5-10 класи).

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культурна» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» (5-9 класи) та «Фізична культура» (5-10 класи). Фізичний розвиток учнів забезпечується шляхом проведення уроків фізичної культури, занять з лікувальної фізкультури, ритміки, позакласної роботи з фізичного виховання.

7.2.2. Державний стандарт базової середньої освіти для дітей із затримкою психічного розвитку (8-9 класи)

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти 7-9-х класів Закладу складає 3290 годин: для 8-х, 9-х класів – 1120 годин/навчальний рік. Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень окреслено у робочому навчальному плані (Додаток 1 таблиці 6 – 8-б, 9-б класи).

Індивідуальний навчальний план для дітей із затримкою психічного розвитку за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання) – Додаток 1, таблиця 13 – 8-9 класи).

Державний стандарт базової середньої освіти складається з семи освітніх галузей: «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Математика», «Природознавство», «Мистецтво», «Технології», «Здоров'я і фізична культура». Освітня галузь «Мови і літератури» реалізується через навчальні предмети «Українська мова», «Українська література», «Англійська мова», «Зарубіжна література».

Освітня галузь «Суспільствознавство» реалізується через навчальні предмети: «Історія України» (8-9 класи), «Всесвітня історія» (8-9 класи), «Основи правознавства» (9 клас).

Освітня галузь «Математика» реалізується через предмети «Алгебра» та «Геометрія» (8-9 класи).

Освітня галузь «Природознавство» реалізується через навчальні предмети: «Біологія» і «Географія», «Фізика» та «Хімія» (8-9 класи).

Освітня галузь «Мистецтво» вивчається через навчальний предмет «Мистецтво» (8-9 класи).

Освітня галузь «Технології» реалізується через навчальні предмети «Трудове навчання» та «Інформатика» (8-9 класи).

Освітня галузь «Здоров'я і фізична культурна» реалізується навчальними предметами «Основи здоров'я» та «Фізична культура» (8-9 класи). Фізичний розвиток учнів забезпечується шляхом проведення уроків фізичної культури, занять з лікувальної фізкультури, ритміки, позакласної роботи з фізичного виховання.

7.3. Інваріантна складова робочого навчального плану

Інваріантна частина робочого навчального плану виконується без змін у повному обсязі.

Інваріантна складова робочого навчального плану включає години корекційно-розвиткових занять, спрямованих на вирішення завдань, зумовлених особливостями психофізичного розвитку учнів, а саме: розвиток мовлення, пізнавальної діяльності, психофізичний, соціально-комунікативний розвиток дітей з особливими освітніми потребами; розвиток навичок саморегуляції та саморозвитку дітей шляхом взаємодії з навколишнім середовищем з урахуванням наявних знань, умінь і навичок комунікативної діяльності і творчості; створення умов для соціальної реабілітації та інтеграції дітей з особливими освітніми потребами, розвиток їх самостійності та життєво важливих компетенцій.

Години корекційно-розвиткових занять реалізуються через навчальні предмети:

для дітей з інтелектуальними порушеннями:

I ступень – «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Лікувальна фізкультура», «Ритміка»;

II ступень – «Соціально-побутове орієнтування», «Розвиток мовлення», «Лікувальна фізкультура»;

для дітей з розладами аутистичного спектру:

I ступень – «Психомоторний та сенсорний розвиток», «Логопедичні заняття», «Ритміка», «Альтернативна комунікація»;

для дітей із затримкою психічного розвитку:

I ступень – «Розвиток мовлення», «Корекція розвитку», «Лікувальна фізкультура», «Ритміка»;

II ступень – «Розвиток мовлення», «Корекція розвитку», «Лікувальна фізкультура»

7.3.1. Порядок вивчення окремих предметів

Трудове навчання. Для занять з трудового навчання учні класу діляться на дві групи:

4-10 класи для дітей з інтелектуальними порушеннями;

8-9 класи для дітей із затримкою психічного розвитку.

Фізичне виховання здійснюється на уроках фізичної культури і основ здоров'я, ритміки, на заняттях з лікувальної фізкультури, під час ранкової гімнастики, фізпауз та фізхвилинок під час навчальних занять з урахуванням стану здоров'я дітей та під наглядом лікаря.

Корекційні заняття з лікувальної фізкультури проводяться у другу половину дня, регламентуються окремим розкладом. Для занять з лікувальної фізкультури комплектуються групи згідно з медичними показниками учнів.

Заняття з соціально-побутового орієнтування та корекції розвитку проводяться у другу половину дня, без поділу класу на групи, регламентуються окремим розкладом.

Розвиток мовлення проводяться групами та індивідуально, регламентуються окремим розкладом. Групи комплектуються з урахуванням однорідності мовних порушень учнів. Тривалість групових занять – 45 хвилин, індивідуальних – 15-20 хвилин.

Використання годин варіативної частини

Згідно з рішенням педагогічної ради Закладу (протокол від 15.05.2020 № 4) визнано такий розподіл годин варіативної частини:

Перший напрямок

З метою створення умов для корекції опорно-рухових захворювань та підвищення рухової активності учнів введені індивідуальні і групові години лікувальної фізкультури:

3-а, 4-а класи для дітей з інтелектуальними порушеннями по 1 годині на тиждень;

4-б клас для дітей із затримкою психічного розвитку 1 година на тиждень.

Другий напрямок

З метою компенсації порушень мовленнєвого розвитку та створення умов для формування навичок вільної комунікації учнів, попередження появи вторинних порушень мовленнєвого та пізнавального розвитку введені індивідуальні і групові години на корекційно-розвиткові заняття курсу «Розвиток мовлення»:

5-а, 5-б, 6-а, 7-а, 8-а, 9-а класи для дітей з інтелектуальними порушеннями по 1 годині на тиждень.

Третій напрямок

З метою створення умов для корекції постави та підвищення рухової активності учнів введені індивідуальні і групові години «Ритміки»:

1-а клас для дітей з інтелектуальними порушеннями 1 година на тиждень;

2-а клас для дітей з інтелектуальними порушеннями 2 години на тиждень;

3-а, 3-б, 3-г класи для дітей з інтелектуальними порушеннями по 2 години на тиждень.

Четвертий напрямок

З метою створення умов для особистого розвитку молодших школярів на основі формування цілісного образного світу у процесі засвоєння різних видів соціального досвіду, якісного проведення ранкових зустрічей додано 1 годину на тиждень для вивчення предмета «Я досліджую світ» у 1-а, 1-б, 1-в, 2-б, 2-в, 3-в класах для дітей з інтелектуальними порушеннями та з аутичними порушеннями тяжкого ступеня.

П'ятий напрямок

З метою формування навичок читання, письма, елементарних математичних уявлень у дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня додано по 2 години на тиждень для вивчення предметів «Формування навичок читання та письма», «Формування елементарних математичних уявлень» у 1-б, 1-в, 2-б, 2-в, 3-в класах.

Шостий напрямок

З метою розвитку соціально-побутового орієнтування, надання якісного рівня адаптації дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня додано 1 годину на тиждень для вивчення предмету «Соціально-побутове орієнтування» у 2-б, 2-в, 3-в класах.

Сьомий напрямок

З метою розвитку критичного мислення учнів, виховання в них особистих рис громадян України, загальнолюдських духовних ціннісних орієнтирів, зацікавленості до багатой історії рідного краю, почуття гордості за видатних людей, що прославили запорізьку землю введені індивідуальні і групові години курсу «Історія рідного краю»:

8-б клас для дітей із затримкою психічного розвитку 2 години на тиждень;

9-б класи для дітей із затримкою психічного розвитку 0,5 годин на тиждень;

10-а клас для дітей з інтелектуальними порушеннями 1 година на тиждень.

8. Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти

Закінчується навчальний рік проведенням річного оцінювання навчальних досягнень учнів.

Облік оцінювання результатів навчання та компетентностей учнів протягом навчального року фіксується у класних журналах відповідно до інструкції про їх ведення, затвердженої Міністерством освіти і науки України. Результати навчання за рік зазначаються в особових справах учнів.

Після завершення навчання у Закладі за освітньою програмою відповідного рівня загальної середньої освіти та на підставі результатів річного оцінювання учні отримують такі документи про освіту:

- 1) свідоцтво досягнень – після завершення 1-3-х класів;
- 2) свідоцтво про здобуття початкової освіти – після завершення початкової школи;
- 3) свідоцтво про здобуття базову середньої освіти – після завершення здобуття базової середньої освіти (учні класів із затримкою психічного розвитку);
- 4) свідоцтво про здобуття базової середньої освіти (для осіб з особливими освітніми потребами, зумовленими порушеннями інтелектуального розвитку);

5) учні, які навчалися за програмою для дітей з помірними інтелектуальними порушеннями, отримують довідку про закінчення повного курсу навчання.

8.1. Початкова освіта

Контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів здійснюються на суб'єкт-суб'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формуального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших.

Упродовж навчання в початковій школі учні навчаються способам самоконтролю, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Навчальні досягнення учнів у 1-3-х класах підлягають вербальному, формуальному оцінюванню, навчальні досягнення учнів у 4 класах за рішенням педагогічної ради Закладу (протокол від 27.08.2020 № 6) підлягають підсумковому (бальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх напашуванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо коригування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

Підсумкове (бальне) оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

8.2. Базова середня освіта

У 5-10-х класах оцінювання здійснюється відповідно до критеріїв, визначених Міністерством освіти і науки України. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державних стандартів загальної середньої освіти здійснюється шляхом річного бального оцінювання.

Підсумкове (бальне) оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначених освітньою програмою.

9. Система внутрішнього забезпечення якості освіти

Система внутрішнього забезпечення якості освіти складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
- навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
- матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
- якість проведення навчальних занять;
- моніторинг досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей).

Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти є:

- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
- контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок здобувачів освіти, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
- моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища Закладу;
- створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Освітня програма Закладу передбачає досягнення здобувачами освіти результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом для дітей з особливими освітніми потребами.

Додаток 1

**Робочий навчальний план
комунального закладу «Запорізька спеціальна загальноосвітня школа-інтернат
«Оберіг» Запорізької обласної ради
на 2020/2021 навчальний рік**

Таблиця 1

Робочий навчальний план

1-3 класи для дітей з інтелектуальними порушеннями з навчанням українською мовою
(накази Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 814 (додаток 11);
від 26.07.2018 № 816, від 02.07.2019 № 917, від 01.04.2020 № 467)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам			
		1-а	2-а	3-а, 3-б, 3-г	Разом
Інваріантний складник					
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання (навчання грамоти)	7	-	-	7
	Українська мова та літературне читання	-	7	7	28
Математична	Математика	4	4	4	20
Природнича	Я досліджую світ	3	4	4	19
Соціальна і здоров'язбережувальна					
Громадянська та історична					
Технологічна					
Інформатична	Трудове навчання	2	2	2	10
Мистецька	Музичне мистецтво	1	1	1	5
	Образотворче мистецтво	1	1	1	5
Фізкультурна	Фізична культура	3	3	3	15
Усього		21	22	22	109
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	4	4	4	20
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	10
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	10
Усього		8	8	8	40
Години інваріантного складника разом		29	30	30	149
Варіативний складник					
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Я досліджую світ	1	-	-	1
	Ритміка	1	2	3	12
Разом		2	2	3	13
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти		20	21	22	107
Сумарна кількість годин інваріантного і варіативного складників		31	32	33	162
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		31	32	33	162

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 2

Робочий навчальний план
1-3 класи для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня
з навчанням українською мовою
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917 (додаток 16))

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам			
		1-б, 1-в	2-б, 2в	3в	Разом
Інваріантний складник					
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	4	4	4	20
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	2	2	2	10
Природнича Соціальна і здоров'язбережувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ	3	3	3	15
	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	10
Технологічна	Предметно-практичне навчання	2	2	2	10
Інформатична					
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	2	2	2	10
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	3	3	3	15
Усього		18	18	18	90
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	3	3	3	15
	Логопедичні заняття	2	2	2	10
	Ритміка	1	1	1	5
	Альтернативна комунікація	2	2	2	10
Усього		8	8	8	40
Години інваріантного складника разом		26	26	26	130
Варіативний складник					
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації	Я досліджую світ	1	1	1	5
	Формування навичок читання та письма	2	2	2	10
	Формування елементарних математичних уявлень	2	2	2	10
	Соціально-побутове орієнтування	-	1	1	3
	Ритміка	-	-	1	1
Разом		5	6	7	29
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти		20	21	22	104
Сумарна кількість годин інваріантного і варіативного складників		31	32	33	159
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		31	32	33	159

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 3

Робочий навчальний план
4 клас для дітей з інтелектуальними порушеннями з навчанням українською мовою
(наказ Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 693 (додаток 14))

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам	
		4-а	Всього
1. Інваріантна складова			
Мови і література	Українська мова	7	7
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2
	Основи здоров'я	1	1
Технології	Трудове навчання	2	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Усього		21	21
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	4	4
	Ритміка	1	1
	Лікувальна фізкультура	1	1
	Соціально-побутове орієнтування	2	2
Усього		8	8
Години інваріантної складової разом		29	29
2. Варіативна складова			
Додаткові години на індивідуальні та групові заняття	Лікувальна фізкультура	1	1
Разом		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		22	22
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		30	30
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		30	30

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 4

Робочий навчальний план
5-10 класи для дітей з інтелектуальними порушеннями з навчанням українською мовою
(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 (додаток 18))

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам						Всього
		5-а	6-а, 6-б	7-а	8-а	9-а	10-а	
1. Інваріантна складова								
Мови і література	Українська мова	3	3	3	3	2	2	19
	Українська література	2	2	2	2	2	2	14
Суспільствознавство	Історія України	-	-	2	2	2	-	6
	Я у Світі	1	-	-	-	-	-	1
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	1	1
Математика	Математика	4	5	4	4	4	4	30
Природознавство	Природознавство	1	1	1	2	2	-	8
	Географія	-	2	1	2	2	-	9
	Фізика і хімія у побуті	-	-	2	2	2	1	7
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1	1	1	-	-	5
	Образотворче мистецтво	1	1	1	1	-	-	5
Технології	Трудове навчання	7	8	8	8	11	18	68
	Інформатика	1	1	1	1	1	1	7
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1	1	1	-	6
	Фізична культура	2	2	2	2	2	2	14
Разом		24	27	29	31	31	31	200
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	2	2	2	2	2	2	14
	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1	1	7
	Лікувальна фізкультура	2	2	2	2	2	2	14
Разом		5	5	5	5	5	5	35
Годин інваріантної складової разом		29	32	34	36	36	36	235
2. Варіативна складова								
Додаткові години на індивідуальні та групові заняття	Розвиток мовлення	1	1	1	1	1	-	6
	Історія рідного краю	-	-	-	-	-	1	1
Разом		1	1	1	1	1	1	7
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня		25	28	30	32	32	32	207
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		30	33	35	37	37	37	242

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 5

Робочий навчальний план
4 клас для дітей із затримкою психічного розвитку з навчанням українською мовою
(наказ Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 693 (додаток 10))

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам	
		4-б	Всього
1. Інваріантна складова			
Мови і література	Українська мова	5,5	5,5
	Англійська мова	1,5	1,5
Математика	Математика	4	4
Природознавство	Природознавство	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	1	1
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	2	2
	Основи здоров'я	1	1
Технології	Трудове навчання	1	1
	Сходинки до інформатики	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Усього		21	21
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	3	3
	Ритміка	2	2
	Розвиток мовлення	5	5
Усього		10	10
Години інваріантної складової разом		31	31
2. Варіативна складова			
Додаткові години на індивідуальні та групові заняття	Лікувальна фізкультура	1	1
Разом		1	1
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		22	22
Сумарна кількість годин інваріантної і варіативної складових		32	32

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 6

Робочий навчальний план
8-9 класи для дітей із затримкою психічного розвитку з навчанням українською мовою
(накази Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 зі змінами,
від 26.07.2018 № 815 (додаток 16))

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам		Всього
		8-б	9-б	
1. Інваріантна складова				
Мови і літератури	Українська мова	3	3	6
	Українська література	2	2	4
	Англійська мова	2	2	4
	Зарубіжна література	1	1	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1	2
	Всесвітня історія	1	1	2
	Основи правознавства	-	1	1
Математика	Алгебра	2	2	4
	Геометрія	2	2	4
Природознавство	Біологія	2	1,5	3,5
	Географія	2	2	4
	Фізика	2	3	5
	Хімія	2	2	4
Мистецтво	Мистецтво	1	1	2
Технології	Трудове навчання	2	2	4
	Інформатика	2	2	4
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	2
	Фізична культура	2	2	4
Разом		30	31,5	61,5
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	1	1	2
	Корекція розвитку	1	1	2
	Лікувальна фізкультура	2	2	4
Разом		4	4	8
Години інваріантної складової разом		34	35,5	69,5
2. Варіантна складова				
Додатковий час на індивідуальні та групові заняття	Історія рідного краю	2	0,5	2,5
Разом		2	0,5	2,5
Гранично допустиме навчальне навантаження на учня (без корекційно-розвиткових занять)		32	32	64
Всього фінансується (без урахування поділу класів на групи)		36	36	72

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 7

Індивідуальний навчальний план
1-3 класи для дітей з інтелектуальними порушеннями з навчанням українською мовою
за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання)
(накази Міністерства освіти і науки України від 26.07.2018 № 814 (додаток 11);
від 26.07.2018 № 816, від 02.07.2019 № 917)

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам		
		1-а	2-а	3-а, 3-б, 3-г
Інваріантний складник				
Мовно-літературна	Українська мова та літературне читання (навчання грамоти)	3	-	-
	Українська мова та літературне читання	-	3	3
Математична	Математика	2	2	2
Природнича	Я досліджую світ	1,5	1,5	1,5
Соціальна і здоров'язбережувальна				
Громадянська та історична				
Технологічна	Трудове навчання	0,5	0,5	0,5
Інформатична				
Мистецька	Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5
Фізкультурна	Фізична культура	0,5	0,5	0,5
Корекційно-розвиткова робота	Розвиток мовлення	0,5	0,5	0,5
	Лікувальна фізкультура	0,5	0,5	0,5
	Соціально-побутове орієнтування	0,5	0,5	0,5
Усього		10	10	10

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 8

Індивідуальний навчальний план
4 клас для дітей з інтелектуальними порушеннями з навчанням українською мовою
за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання)
(наказ Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 693 (додаток 14))

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам
		4-а
Інваріантна складова		
Мови і література	Українська мова	2,5
Математика	Математика	2
Природознавство	Природознавство	1
Суспільствознавство	Я у світі	0,5
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	0,5
	Основи здоров'я	0,5
Технології	Трудове навчання	0,5
Мистецтво	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Корекційно-розвиткові заняття	Розвиток мовлення	0,5
	Ритміка	0,25
	Лікувальна фізкультура	0,25
	Соціально-побутове орієнтування	0,5
Усього		10

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 9

Робочий навчальний план
1-4 класи для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними
порушеннями помірного ступеня з навчанням українською мовою
за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання)
(наказ Міністерства освіти і науки України від 16.08.2018 № 917 (додаток 16))

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам			
		1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Інваріантний складник					
Мовно-літературна	Формування навичок читання та письма	2	2	2	2
Математична	Формування елементарних математичних уявлень	1	1	1	1
Природнича Соціальна і здоров'язберезувальна Громадянська та історична	Я досліджую світ Соціально-побутове орієнтування	1,5 1	1,5 1	1,5 1	1,5 1
Технологічна Інформатична	Предметно-практичне навчання	1	1	1	1
Мистецька	Розвиток художньо-естетичних навичок	1	1	1	1
Фізкультурна	Адаптивна фізична культура	0,5	0,5	0,5	0,5
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	0,5	0,5	0,5	0,5
	Логопедичні заняття	0,5	0,5	0,5	0,5
	Ритміка	0,5	0,5	0,5	0,5
	Альтернативна комунікація	0,5	0,5	0,5	0,5
Усього		10	10	10	10

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 10

Індивідуальний навчальний план
5-10 класи для дітей з інтелектуальними порушеннями з навчанням українською мовою
за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання)
(наказ Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 (додаток 18))

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам					
		5-а	6-а, 6-б	7-а	8-а	9-а	10-а
1. Інваріантна складова							
Мови і література	Українська мова	2	2	2	2	2	2
	Українська література	2	2	1	1	1	2
Суспільствознавство	Я у Світі	1	-	-	-	-	-
	Історія України	-	-	1	1	1	-
	Основи правознавства	-	-	-	-	-	1
Математика	Математика	2	3	2	2	2	4
Природознавство	Природознавство	1	1	1	1	1	-
	Географія	-	1	1	1	1	-
	Фізика і хімія у побуті	-	-	1	1	1	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	-	-
	Образотворче мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	-	-
Технології	Трудове навчання	2	1	1	1	2	3
	Інформатика	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	1	1	1	1	1	1
	Основи здоров'я	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	-
Корекційно-розвиткові заняття	Соціально-побутове орієнтування	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Розвиток мовлення	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Лікувальна фізкультура	-	-	-	-	-	0,5
	Разом	14	14	14	14	14	16

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 11

Робочий навчальний план
5-10 класи для дітей з аутичними порушеннями тяжкого ступеня; інтелектуальними
порушеннями помірного ступеня з навчанням українською мовою
за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання)
(наказ Міністерства освіти і науки України від 10.06.2019 № 808 (додаток 19.1))

Назва освітньої галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам					
		5 клас	6 клас	7 клас	8 клас	9 клас	10 клас
Інваріантний складник							
Мови і літератури	Читання та письмо	2	2	2	2	2	2
Суспільствознавство	Я у світі	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Соціально-побутове орієнтування	2,5	2,5	2,5	2,5	2,5	3
Математика	Елементарні математичні уявлення	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2
Природознавство	Природознавство	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Мистецтво	Мистецтво	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Технології	Предметно-практичне навчання	2	2	2	2	2	3
	Основи інформатики	1	1	1	1	1	1
Здоров'я і фізична культура	Адаптивна фізична культура	1	1	1	1	1	1
Корекційно-розвиткова робота	Психомоторний та сенсорний розвиток	1	1	1	1	1	1
	Альтернативна комунікація	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Ритміка	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
	Логопедичні заняття	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5
Усього		14	14	14	14	14	16

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 12

Індивідуальний навчальний план
4 клас для дітей із затримкою психічного розвитку з навчанням українською мовою
за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання)
(наказ Міністерства освіти і науки України від 25.06.2018 № 693 (додаток 10))

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам
		4-б
1. Інваріантна складова		
Мови і література	Українська мова	2,5
	Англійська мова	0,5
Математика	Математика	2
Природознавство	Природознавство	0,5
Суспільствознавство	Я у світі	0,5
Здоров'я і фізична культура	Фізична культура	0,5
	Основи здоров'я	0,5
Технології	Трудове навчання	0,5
	Сходинки до інформатики	0,5
Мистецтво	Музичне мистецтво	0,5
	Образотворче мистецтво	0,5
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	0,25
	Ритміка	0,25
	Розвиток мовлення	0,5
Разом		10

Директор

Ірина КОЧКІНА

Таблиця 13

Індивідуальний навчальний план
8-9 класи для дітей із затримкою психічного розвитку з навчанням українською мовою
за педагогічним патронажем (індивідуальна форма навчання)
(накази Міністерства освіти і науки України від 12.06.2018 № 627 зі змінами,
від 26.07.2018 № 815 (додаток 16))

Освітні галузі	Навчальні предмети	Кількість тижневих годин по класам	
		8-б	9-б
1. Інваріантна складова			
Мови і літератури	Українська мова	2	2
	Українська література	1	1
	Англійська мова	1	1
	Зарубіжна література	0,5	0,5
Суспільствознавство	Історія України	0,5	0,5
	Всесвітня історія	0,5	0,5
	Основи правознавства	-	0,5
Математика	Алгебра	1	1
	Геометрія	1	1
Природознавство	Біологія	1	0,5
	Географія	0,5	0,5
	Фізика	0,5	0,5
	Хімія	0,5	0,5
Мистецтво	Мистецтво	0,5	0,5
Технології	Трудове навчання	1	1
	Інформатика	0,5	0,5
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5	0,5
	Фізична культура	0,5	0,5
Корекційно-розвиткові заняття	Корекція розвитку	0,25	0,25
	Лікувальна фізкультура	0,25	0,25
	Розвиток мовлення	0,5	0,5
	Разом	14	14

Директор

Ірина КОЧКІНА

Додаток 2

**Перелік комплектів навчальних програм для здобувачів
початкової освіти (I ступень)**

№ з/п	Назва комплекту навчальних програм
Для дітей з інтелектуальними порушеннями (1-4 клас)	
1.	Нова українська школа. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти (1-3 класи), розроблена під керівництвом О.Я.Савченко, затверджена Колегією Міністерства освіти і науки 22.02.2018.
2.	Комплект навчальних програм для дітей з інтелектуальними порушеннями (4 клас): «Українська мова», «Математика», «Природознавство», «Я у світі», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Трудове навчання», «Соціально-побутове орієнтування», за редакцією Макарчук Н.О., затверджено Міністерством освіти і науки України, 2014.
Для дітей із затримкою психічного розвитку (4 клас)	
1.	Комплект навчальних програм для дітей із затримкою психічного розвитку (4 клас): «Українська мова», «Літературне читання», «Англійська мова», «Математика», «Природознавство», «Я у світі», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Сходинки до інформатики», за редакцією Сак Т.В., затверджено Міністерством освіти і науки України, 2014.

**Перелік комплектів навчальних програм для здобувачів базової освіти
(II ступень)**

№ з/п	Назва комплекту навчальних програм
Для дітей з інтелектуальними порушеннями (5-9 клас)	
1.	Комплект навчальних програм для дітей з інтелектуальними порушеннями: «Українська мова», «Українська література», «Історія України», «Я у світі», «Математика», «Природознавство», «Фізика і хімія у побуті», «Географія», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Інформатика», «Трудове навчання», за редакцією Сак Т.В. та інші, затверджено Міністерством освіти і науки України, 5 клас – 2014, 6-7 класи – 2015, 8-9 класи – 2016.
(10 клас)	
2.	Кравець Н.П. Програма «Українська мова» 5-10 класи спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей –

	Київ – Інгунабула. – 2008.
3.	Програма для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (трудове навчання: Швейна справа) – Київ – КП ДАК «Укрвидавполіграфія». – 2010.
4.	Програма для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (фізика і хімія у побуті) – Київ – КП ДАК «Укрвидавполіграфія». – 2010.
5.	Програма для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (математика) – Київ – КП ДАК «Укрвидавполіграфія». – 2010.
6.	Програма для 5-10 класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для розумово відсталих дітей (основи здоров'я) – Київ – КП ДАК «Укрвидавполіграфія». – 2010.
Для дітей із затримкою психічного розвитку (8-9 клас)	
1.	Комплект навчальних програм для дітей з затримкою психічного розвитку: «Українська мова», «Українська література», «Англійська мова», «Зарубіжна література», «Історія України», «Всесвітня історія», «Основи правознавства», «Математика», «Алгебра», «Геометрія», «Природознавство», «Біологія», «Фізика», «Хімія», «Географія», «Образотворче мистецтво», «Музичне мистецтво», «Мистецтво», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Інформатика», «Трудове навчання», за редакцією Сак Т.В. та інші, затверджено Міністерством освіти і науки України, 5 клас – 2014, 6-7 класи – 2015, 8-9 класи – 2016.

Додаток 3

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для здобувачів початкової освіти (I ступень)

№ з/п	Назва комплекту навчальних програм
Для дітей з інтелектуальними порушеннями (1-4 клас)	
1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4-х класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Хайдарова О.С., Блеч Г.О.).
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізкультура» для 1-4-х класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Бобренко І.В.).
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 1-4 класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з інтелектуальними порушеннями (авт. Ярмола Н.А.).

Для дітей із затримкою психічного розвитку (4 клас)	
1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток когнітивної сфери» для 1-4 класів спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Сак Т.В., Прохоренко Л.І.).
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку. Розвиток особистої сфери» для 1-4 класів спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О., Баташева Н.І., Орлов О.В.).
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 1-4 класів спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Омельченко І.М., Федорович Л.О.).
4.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Ритміка» для 1-4 класів спеціальних класів для дітей із затримкою психічного розвитку закладів загальної середньої освіти (авт. Бабяк О.О.).
5.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 1-4-х класів спеціальних закладів загальної середньої освіти для дітей з порушеннями опорно-рухового апарату (авт. Остапенко Т.В., Авраменко Л.Ю., Свистун Г.М.).

Перелік програм з корекційно-розвиткової роботи для здобувачів базової освіти (II ступень)

№ з/п	Назва комплекту навчальних програм
Для дітей з інтелектуальними порушеннями (5-10 клас)	
1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-10-х класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Бобренко І.В.).
2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Соціально-побутове орієнтування» для 5-10-х класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з інтелектуальними порушеннями (Остапенко Л.І., Тарновська Л.І.).
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для учнів 5-10-х класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з помірними інтелектуальними порушеннями (Хайдарова О.С., Блеч Г.О.).
Для дітей із затримкою психічного розвитку (8-9 клас)	
1.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Лікувальна фізична культура» для 5-9-х класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з затримкою психічного розвитку (Остапенко Т.В., Авраменко Ю.В., Свистун Г.М.).

2.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Розвиток мовлення» для 5-9-х класів спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів для дітей з затримкою психічного розвитку, затверджено Міністерством освіти і науки України, 2017.
3.	Програма з корекційно-розвиткової роботи «Корекція розвитку», затверджено Міністерством освіти і науки України, 2017.

**Перелік підручників та навчальних посібників
для здобувачів початкової освіти
(I ступень)**

Клас	Назва підручника
Для дітей з інтелектуальними порушеннями	
1 клас	
1	Вавіна Л.С. Буквар. – Київ: Інкунабула, 2017
2	Гладченко І.В., Королько Н.І. Математика. – Київ: Либідь, 2019
3	Ярмола Н.А. Соціально-побутове орієнтування. – Київ:Либідь, 2016
4	Гладченко І.В. Основи здоров'я. – Київ : Либідь, 2017
5	Трикоз С.В., Блеч Г.О. Я досліджую світ у 2 частинах. – Київ: Либідь, 2020
6	Чеботарьова О.В., Гнатенко В.С. Трудове навчання. – Київ: Либідь, 2016
2 клас	
1	Королько Н.І.Математика. – Київ: Либідь, 2019
2	Чеботарьова О.В., Гнатенко В.С. Трудове навчання. – Київ: Либідь, 2016
3	Кравець Н.П. Літературне читання. – Київ: Інкунабула, 2015
4	Висоцька А.М., Блеч Г.О. Українська мова. – Київ: Либідь, 2016
5	Гладченко І.В. Основи здоров'я. – Київ : Либідь, 2018
6	Ярмола Н.А. Соціально-побутове орієнтування. – Київ: Либідь, 2018
7	Трикоз С.В. Природознавство. – Київ: Либідь, 2016
3 клас	
1	Ардобацька К.В. Математика. – Київ: Либідь, 2013
2	Висоцька А.М., Блеч Г.О. Українська мова. – Київ: Либідь, 2017
3	Вавіна Л.С.Літературне читання. – Київ: Інкунабула, 2016
4	Чеботарьова О.В., Гнатенко В.С. Трудове навчання. – Київ: Либідь, 2017
5	Трикоз С.В. Природознавство. – Київ: Либідь, 2017
4 клас	
1	Королько Н.І.Математика. – Київ: Либідь, 2017
2	Кравець Н.П.Літературне читання. – Київ: Інкунабула, 2018
3	Ільїна В.В., Дубовецький О.В. Українська мова. – Київ: Освіта, 2000
4	Чеботарьова О.В., Гнатенко В.С. Трудове навчання. – Київ: Либідь, 2017
Для дітей із затримкою психічного розвитку	
4 клас	
1	Захарійчук М.Д. Українська мова. – К.:Грамота, 2015
2	Науменко В.П. Літературне читання. – К.:Генеза, 2015

3	Карп'юк О.Д. Англійська мова. – Тернопіль:Астон, 2015
4	Прохоренко Л.І., Фесенко В.Г. Математика. – Ч.:Букрек, 2016
5	Корнієнко М.М. Інформатика. – Х.:Ранок, 2015
6	Гільберг Т.Г. Природознавство. – К.:Генеза, 2015
7	Тагліна О.В. Я у світі. – Х.:Ранок, 2015
8	Бех Г.Д., Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Страшко С.В. Основи здоров'я. – Тернопіль: Алатон, 2015
9	Власова В.Г. Образотворче мистецтво. – К.:Грамота, 2016
10	Веремійчик І.М., Тименко В.П. Трудове навчання. – К.:Генеза, 2015

**Перелік підручників для здобувачів базової середньої освіти
для здобувачів базової освіти
(II ступень)**

Клас	Назва підручника
Для дітей з інтелектуальними порушеннями	
5 клас	
1	Плешканівська Г.М. Українська мова. – Київ: Богдана, 2007
2	Кравець Н.П., Дмитрієв М.В. Українська література. – Київ: Інкунабула, 2016
3	Прохоренко Л.І., Соколова Г.Б., Мельнікова Л.О. Математика. – Київ: Букрек, 2018
4	Мерсіянова Г.М. Швейна справа. – Київ: Благовіст, 2001
5	Дробот Л.С. Соціально-побутове орієнтування «Світ навколо тебе». – Київ: Проза, 2005
6	Гіренко Н.А., Кізіченкова С.М. Навчальний посібник «Світ навколо тебе». – Київ:Либідь, 2015
7	Гащак В.М., Тименко В.П., Шевченко Ю.М. Трудове навчання. Художні вироби з дерева та металу. – Київ: Либідь, 2016
6 клас	
1	Королько Н.І. Математика. – Київ: Либідь, 2020
2	Одинченко Л.К. Географія. – Київ: Либідь, 2018
3	Мерсіянова Г.М., Альонкіна Н.П., Кравець Н.П., Бондар Н.В. Трудове навчання. Швейна справа. – Київ: Либідь, 2018
4	Дмитрієва М.В. Українська література – Київ: Либідь, 2019
5	Стожок Л.С., Любарець О.В. Природознавство. Нежива природа. – Київ: Освіта, 2002
7 клас	
1	Одинченко Л.К., Скиба Л.К. Географія. – Київ: Либідь, 2018
2	Косенко Ю.М. Історія України. – Чернівці: Букрек, 2016
3	Глухова С.В., Тороп К.С. Фізика і хімія в побуті. – Київ: Либідь, 2018
4	Сидоренко І.М. Українська мова. – Київ: Освіта, 2000

5	Кравець Н.П. Українська література. – Київ: Либідь, 2019
6.	Гуріна Г.І., Чопік Г.Я. Природознавство. Рослини. – Київ: Богдана, 2003
8 клас	
1	Нижник Л.І., Сагірова О.С. Літературна читанка. – Київ: Освіта, 2001
2	Бондар В.І., Гнатюк Л.М. Фізика. – Київ: Богдана, 2002
3	Одинченко Л.К., Липа В.О. Географія світу. – Київ: Неопалима купина, 2007
4	Косенко Ю.М. Історія України. – Чернівці: Букрек, 2017
9 клас	
1	Турчинська В.Є. Українська мова. – Київ: Освіта, 2000
2	Плешканівська Г.М. Літературне читання. – Київ: Освіта, 2002
3	Косенко Ю.М. Історія України. – Чернівці: Букрек, 2018
4	Бондар В.І., Гнатюк Л.М. Фізика та побутова хімія. – Київ: Богдана, 2003
5	Одинченко Л.К., Липа В.О. Географія України. – Київ: Либідь, 2015
10 клас	
1	Кравець Н.П. Українська мова. – Київ: Либідь, 2019
2	Дмітрієва М.В., Кравець Н.П. Українська література. – Київ: Либідь, 2019
3	Косенко Ю.М. Основи правознавства. – Чернівці: Букрек, 2019
4	Томенчук Л.С., Хабалюк В.В., Дзюба М.М., Панченко Н.Н., Скільська Я.М., Дем'янчук Н.П. Математика. – Чернівці: Букрек, 2017
Для дітей із затримкою психічного розвитку	
8 клас	
1	Заболотний О.В. Українська мова.- К.:Генеза,2016
2	Коваленко Л.Т. Українська література.- К.:Оріон, 2016
3	Волощук Є.В., Слободанюк О.М. Зарубіжна література.- К.: Генеза, 2016
4	Карп'юк О.Д. Англійська мова.- Тернопіль:Астон, 2016
5	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Алгебра.- Х.: Гімназія, 2016
6	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Геометрія.- Х.: Гімназія, 2016
7	Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопапов Є.А. Інформатика.-Х.: Ранок, 2016
8	Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України.- Х.: Ранок, 2016
9	Гісем О.В., Мартинюк О.О. Всесвітня історія.- Х.: Ранок, 2016
10	Попель П.П. Хімія.- К.: Академія, 2016
11	Бар'яхтар В.Г. Фізика.- Х.: Ранок, 2016
12	Соболь В.І. Біологія.- К-П.: Абетка, 2016
13	Пестушко В.Ю. Географія.- К.: Генеза, 2016
14	Гащак В.М., Дятленко С.М., Терещук Б.М., Тименко В.І., Туташинський В.І. Трудове навчання. Технічні види праці.- К.: Генеза,

	2016
15	Бойченко Т.Є., Василяшко І.П., Гурська О.К., Коваль Н.С. Основи здоров'я.- К.: Генеза, 2016
9 клас	
1	Голуб Н.Б., Ярмолюк А.В. Українська мова. - К.: Педагогічна думка, 2017
2	Коваленко Л.Т., Бернадська Н.І. Українська література.-К.: Оріон, 2017
3	Волощук Є.В., Звиняцьковський В.Я., Філенко О.М. Зарубіжна література.-К.: Генеза,2017
4	Карп'юк О.Д. Англійська мова.-Т.: Астон, 2017
5	Гісем О.В., Мартиннюк О.О. Історія України.-Х.: Ранок, 2017
6	Щупак І.Я. Всесвітня історія.- К.: Оріон, 2017
7	Наровлянський О.Д. Основи правознавства.-К.: Грамота, 2017
8	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Алгебра.-Х.: Гімназія, 2017
9	Мерзляк А.Г., Полонський В.Б., Якір М.С. Геометрія.-Х.: Гімназія, 2017
10	Бондаренко О.О., Ластовецький В.В., Пилипчук О.П., Шестопапов Є.А. Інформатика.-Х.: Ранок, 2017
11	Попель П.П., Крикля Л.С. Хімія.-К.: Академія, 2017
12	Стадник О.Г., Довгань Г.Д. Географія.-Х.: Ранок, 2017
13	Бар'яхтар В.Г., Довгий С.О., Божинова Ф.Я., Кірюхіна О.О. Фізика.-Х.: Ранок, 2017
14	Задорожний К.М. Біологія.-Х.: Ранок, 2017
15	Терещук А.І. Трудове навчання.-К.: Літера ЛТД, 2017
16	Ходзицька І.Ю., Тименко В.П., Горобец О.В., Безносок О.І. Трудове навчання.-Х.: Літера ЛТД, 2017
17	Назаренко Н.В., Чен Н.В., Свастьянова А.О., Мерзлікіна М.М. Мистецтво.-Х.: Оберіг, 2017
18	Бойченко Т.Є., Васипашкл І.П., Гурська О.К., Польова М.Б., Коваль Н.С., Попадюк С.А. Основи здоров'я.-К.: Генеза, 2017